

SZEKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HÍVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi elöljárók egész évre 8 K, tanítók, községi, körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGH PÁL** LAPTULAJDONOS
FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, (hova a köziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint Nyílt-tér sora 1 K. — M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. sz.

Közéleti tevékenységünk és a tanítók.

Politikus nemzet vagyunk, világ sorsát intézők. Azonban saját küszöbünk védelmére nincsen elég gondunk, se elég akaratunk. Fáklyafény, rákétapattogás, diszmetek, színes lobogók hazája szép Magyarország. Jelszavakból, szónoklatokból fölös szállításunk volna ha ilyeneket nagyjában fogyasztana a külföld. Künn azonban dolgozni is szoktak s teszik ezt kitartással, nemzeti vonatkozásaiban fanatizmussal. Nálunk Isten csudája, ha itt-ott történik valami arra nézve, hogy megtartsuk a földet a népnek, s a népanyagot pedig gyümölcsöző töke gyanánt édes hazánknak. Rajtunk, mindnyájunkon áll, hogy a nemzeti erőforrások gyarapítására intenzív munkássággal minden lehetőt megtegyünk.

Nem kicsinyeljük a politikai küzdelmeket. A nemzet jogaiért, nemzeti becsületünkért vívott harcokat. Azonban nem helyeselhetjük azt az irányt, hogy mindenki erre a térre vesse magát s magas politikába utazzék pap, tanító, jegyző, falubíró. Meg aztán mindenki, a ki kaszinóba vagy korcsmába tette egyszer lábát. Uram Isten, hát nincsen eredményeiben áldásosabb foglalkozás ennél a magyarok földjén? ..

A szántó javításra, a rét öntözésre s mindkettő belterjes gazdálkodásra vár. Állattenyésztésünk az irány kialakulásával küzd, meg a vámkülfölddel, csekély iparunk

teng-leng. Nem talál kellő támogatásra. Hitelünk rendszertelen, vagyonunkat a takarékpénztárak magas kamatja emészt, buzánk elébb papirossá s azután váltóvá válik. Iskoláink nagyképüsködnek. Az egyetemes és nemzetgazdaságilag fontos gyakorlati irányt nem bírják megtalálni, Agynkat megfeszítjük, izmainkat petyhüden hagyjuk. Levegőben járunk, ahelyett, hogy lábainkat a földbe feszítenénk.

Mozog a föld s a népanyag pusztul. A legjava munkássereg ijesztő arányokban hagyja itt a barázdát meg a műhelyt. Mert odakünn csak egy nem kell, a félszeg, munkátlan ember. Hanem azért mégis boldog a magyar, ha értesülhet egyik-másik képviselő jobb-gyöngébb élceiről s diszkrétten adhatja tovább. Mert hát — tetszik tudni — nálunk a képviselőnél kezdődik az ember s boldogok mi, ha mosolygását láthatjuk, vagy kabátja szélét érinthetjük. Valami borzasztó nagyzási hóbort ütött belénk. A népmegtartás gondolata ilyen sílány portékává vedlett.

Szociális bajaink? ... A jók javai közül alig néhányan foglalkoznak ezzel. De aztán félre is értik őket alaposan, meg is gyanusítják könnyüvéreleg. Csoda-e, ha olyik csalódottan félrevonul, vagy a sodró áramlatra bizza magát. Ez könnyebb dolog s tán jobban is fizet. Legalább nem néznek vele farkasszemel.

A községi élet felerészben fertőzve van. Parazita-lelkek önérdék-hajhászata (takarékpénztári osztalék et comp) majdnem lehe-

telenné teszi a sebek felnyitását, gyógyítását. S ha valamely ilyen kis szigetre dob a sors papot, tanítót, már látnia kell a községi élet mesgyéire felállított tilalomfát. Nehánya nem respektálja. A nép java iránt való szeretet küzdelembe hajta nemes lelkét. Kész a határsértés. Megindul a végtelen per s folyik az igazság kései győzelmével, sok gyötrelem árán. Ime, a nemes küzdő megkeserítette a maga és családja életét, anélkül, hogy munkásságának árat szabott volna. Hanem azért sok oldalról kezdtek e mesgyéken átlépni s a tilalomfát eldobták — járomszögnek. A léleknek akaratja van s a becsületes munkának ösereje. Ezért rendre mindenütt siker fogja koronázni. Aztán e munka nyílt mezőn folyik le s nem vakondturásokban.

Lelkem minden büszkeségével mondom, hogy ebből a tisztas tevékenységből senki jobban nem vette ki a maga részét, mint a magyar tanító. Azonban a tenni való még sok. S a magyar tanítóság vállalni is fogja ebből a reá eső részt. Szedje is elő hát minden fegyverzetét s induljon meg nem késő a szociális tevékenység terére. A hazának testén a nyomor és kivándorlás napról-napra sebeket üt. Nincs annyi milliója Amerikának, melylyel a magyar vérveszteséget kárpótolni tudná. Mert drágább a vér a pénznél s nekünk különösen drágább. Nekünk ember kell és lélekszám, melyikben erő van jövőre. E nélkül földünk nem haza, a szélek nem az ország határai, hanem nyitott kapui, melyen

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

Állatvédelem a nevelés szolgálatában

Irta. Fülei Sz. Lajos.

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája.

III. Az élet.

A családi és iskolai nevelés után megnyílik az élet iskolája.

Valamikor régen Lacikának egy szép kis báránycájája volt.

Lacikának volt öröme
Együtt jártak a mezőre.
Eljártak, mint jó barátok,
Mosolyogták a virágok.

Már csak hir szól a bárányról,
Nagy ember lett Lacikából.
Szeretete most sem késő:
Ó a legjobb állatvédő.

Az ilyen jó állatvédőket keressük mi az újabb generációban, mert fájdalmasan tapasztaljuk, hogy igen sok embernek nem jutott ki a nevelésből sem a családban, sem pedig az iskolában. Ezeket akarjuk kinn a világban nemesebb érzésre nevelni az állatvédelem által.

A budapesti Országos Állatvédőegyesület, hivatásához híven, országszerte teljesíti ezt a feladatát. Fiókegyesületek alapítását nemcsak jó szóval, hanem anyagi támogatással, adományozásokkal elősegíti. Hála Istennek, nem eredménytelenül mert az állatvédelem eszméje mindinkább tért kezd foglalni s a diplomácia útján is többször felpanaszolt madárpusztítás, mely megmérhetlen gazdasági károk okozója, szünőfélben van.

Az egyesület működésének legfőbb színtere azonban a főváros és környéke. Vérlázító eseteket kellene elmondanom, hogy igazoljam az állatvédelem itteni nagy szükségét, ahol már 12—16 éves suhancok kerülnek a fenyítő törvényszék elé oly bűnökért, melyek megdöbbennek az embert. A bűnügyi statisztika szerint az összes elítéltek 20 százaléka kiskorú, akik bizonyára családi és iskolai nevelést nem nyerve, csavarogták el a napokat.

Legtöbbször az ilyen generációból kikerülő cselédek gondjaira van bízva a szegény állat s a kegyetlen bánásmódot tőlük eltanulja az idegenből idekerült jobbérzésű cselédség is. Hát, itt az életben első sorban ezeket oktatjuk, neveljük emberiesebb érzésre az állatvédelem által. A fővárosi államrendőrség, a kerületi előljáróságok szíves jóakarattal, elismerésre méltó igyekezettel támogatják törekvéseinket. Ezt itt hálásan említem fel.

Miután pedig tudjuk, hogy nem lehet élet-erőssé nevelni azt a fát, melynek gyökerén féreg rág: gondoskodásunkat kiterjesztjük főleg a nép csemetéire mindenütt, a hol tehetjük. Kezükbe hasznos állatvédelmi könyveket adunk, melyek a szíves nemesítésére s ez által az anyagilag, erkölcsileg pusztulásnak indult nép megjavulására nagy befolyással vannak.

A hitelszövetkezetek, takarékpénztárak, gazdasági egyesületek stb. mind hasznos dolgok, de magukban még sem elégségesek a boldogságra. Ennek a boldogságnak legfőbb kutforrása: az erkölcsi javulás, melynek nyomán önként fakadnak az anyagi jólét virágai. A költő is azt mondja:

„Ha az ember ember tudna lenni,
Állatváltót el tudná feledni:
Kivirulna még a pusztá róna,
A verőfény mosolyogna róla,
Paradicsom lenne a föld s benne
Boldogság teremne.”

Mi állatvédők, élénk tudatával bírnak nemes hivatásunknak, melylyel a társadalom javára közreműködünk. Emellett országghírű emberek dicső példáiból is meritjük lelkesedésünket, a kikre még haló poraikban is szeretettel gondolunk, mert jók, igazak és a jótékonyság terén szentek voltak.

Ezek a nagy lelkek az állatvédők sorából kerültek ki. Bizonyosságom amellet, hogy az állatvédő csak jó ember lehet, ki szenvedő embertársainak könyeit is hamarabb meglátja, mint azok, akik azzal az elkoptatott frázissal állanak elő: Mire való az állatvédelem, mikor annyi az emberi nyomor? Erre a felelet egyszerű: Emberi nyomor mindig volt és lesz. Ezt enyhíteni igen, de végképpen megszüntetni sohasem lehet. Ezen címen tehát az állatvédelmet a világ végéig kelene elnapolni. Mi tehát felkaroljuk az állatvédelmet is, amit mások figyelmen kívül hagynak. A mi hivatásunk a közjótékonyság s ebből nem zárhatjuk ki azokat a boldogtalan lényeket sem, melyeket a közérdek szörnyű kárára elhanyagolnak, kegyetlenül ütnek, vernek... Oh, ha ezek panaszkodni tudnának, mennyi méltó vád sujtaná az emberek szívtelenségét!...

Mi állatvédők, nemes öntudattal lobogtatjuk zászlónkat. Jelszavunk: Boldogok leszünk, ha minél többen sorakoznak e zászló körül és ha az együttes humánus munka becsületes törekvésünket áldásossá teszi e hazában... Adja Isten!

belül az ellenség számára széles országutakat magunk készítettünk.

— Igy van-e, magyar tanítók? Álljatok hát sorba, szivetekben a néplelek mélyes szeretetével. Aztán cselekedjétek a fajszeretet jegyében fanatikus akarattal. Hányjátok szét a vakandok turásokat a népveteményes kertjében nagy óvatosság közben, hogy ne essék bántódástok s aztán irjátok be a lelkekbe: ez ország földje minden jövő reménységével együtt a miénk, magyaroké!

Tarcsafalvi Albert.

A hét története.

A három hónapnál tovább tartó válság még nem jutott dülőre. Tiszta István gróf, több ízben kijelentette, hogy legfőbb ohaja a miniszterelnöki székéből való távozása. A lapok már erősen találgatják, ki lesz az új ember, de bizonyosat, vagy csak valószínűt sem tudnak. Időközben letárgyalták a képviselőházban a feliratot. A vita legkiemelkedőbb része Apponyi remek beszéde volt, mely szokatlan nagy hatást ért el, s a miéért a nagy politikust nagyban ünnepelték.

A keletázsiai háború e héten nem annyira a harcmezőn vagy a tengeren, mint inkább a papíron folyt, vagyis ezuttal nem katonák, hanem diplomaták álltak egymással szemben.

Oroszországban az utcai zavargások csak nem akarnak véget érni. Minden felől érkeznek hírek véres tüntetésekről, melyek némelyike, váltakozás szempontjából, a zsidók ellen irányul.

Ugy látszik tehát, hogy az alkotmány, melyet a cár népének e napokban adott, nem csillapította le a kedélyeket.

E héten Budapesten megnyílt a második nemzetközi automobil kiállítás. A kitünően sikerült kiállítást maga a védnök: József Ágost főherceg nyitotta meg, neje Augusztia főhercegnő részvétele mellett. Nagyban fokozták a kiállítás érdekességét a vele kapcsolatban rendezett versenyek és léghajó-felszállások, melyek óriási közönséget vonzanak a kiállítás és a versenyek színhelyére.

Szokatlanul megnőtt a héten a sztrájkok száma, melyek közül különösen az eszéki bérharcmérgesedett el annyira, hogy zendülésekre és emberhalálra vezetett. De az ország egyéb részeiben is mindenütt felüti hydrafejét a munkások elégtelensége és sok gondot okoz hatóságoknak, vezérférfiaknak egyaránt.

Jól esik ilyen körülmények között, hogy a jobb reményekre kecsegtető országos eső megindult, mert a nyomában várható jobb termés, ha ugyan meglesz, hozzájárulhat az általános, nagy szükség enyhítéséhez. Kívánatos is volna, hogy az ide drágaság után kedvezőbb föntartási viszonyok állanának be.

A víz azonban nem úgy, mint eső alakjában, szerencsétlenséget, bajt is okozhat. A legutóbbi időben számos áldozatot szedett a víz. A Szamosba 9 nő, a Dunába két férfi fult bele csónakázás közben. Leányfalu mellett pedig hat gyermek esett a vízbe a malom mellett, kik közül csak ötöt sikerült kimenteni. Az egyik megmentett fiú a malom kereke alá jutott, a kerék felkapta s úgy hozta felszínre. Ez a fiú elmondta, hogy a mélységben emberi holttestre bukkant s a megindult kutatás igazolta állítását. Az eveződresszben levő holttestet még eddig nem sikerült agnoszkálni.

A polgári önképző közgyűlése.

Városunk polgárságának múlt vasárnap ismét szép alkalma volt meggyőződni, hogy önképző és segélyező egyesületének vezetése a legjobb kezekre van bízva Solyomossy Endre elnök vezetése alatt tartotta meg ugyanis évi rendes közgyűlését az egyesület, melynek tagjai sorában helyet foglal Székelyudvarhely város intelligens polgárságának színe-java.

A lelkes hangulatban lefolyt közgyűlést Solyomossy tanár a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Uraim!

A mai napon a Polgári Önképző-egylet 14-ik évi rendes közgyűlésének megtartására gyűltünk össze. Összeszámítva a megjelenteket — 67 — mely szám a rendes tagok $\frac{1}{4}$ -ét teszi ki, kijelentem, hogy az alapszabályok ide vágó §-a szerint a közgyűlés megtartható, mivel határozatképes számban vagyunk jelen.

Igen tisztelt közgyűlés! Egyletünk múlt évi életével, valamint az alapszabályainkban lefektetett célok megközelítésével én részletesebben teljességgel nem foglalkozom, mivel ezekről részletesen befog számolni egyleti titkárunk és befognak számolni a választmány által egyletünk dolgainak megvizsgálására felkért bizottságok; de igenis foglalkoznom kell — nagyon rövidesen — azzal, hogy az alapszabályainkban lefektetett célok megközelítésével, mely célok a polgárság haladhatására és boldogulására csak eszközök, teljességgel nem jöhetnek létre oly törekvések, intézmények, melyek által a polgárok fő életcélját, a boldogulást szolgálni és megvalósítani hivatva vannak.

Ennek okai külsők és belsők. Külső oka az általános ipari gazdaságunk szerencsétlen állapota, mely törvényhozó testületünk eddigi elhatározásából folyt. Belső oka számos. Az anyagi hanyatlás, az ennek nyomán járó részvétlenség, elkedvetlenedés, az érzék hiány és bizonyos arisztokratikus hajlam. Mindezekért nehéz, kitartó és lassu haladású, késő eredményü munkásságot kell végezzünk. Ki ezen bajokat képes meglátni, az nem veszi el türelmét és egy jobb jövőbe vetett reményét! Én érzem magamon, látom egy lelkes kis csoporton, hogy alapszabályainkon való kitarítás mellett elfogja érni azt Udvarhely város iparos közönsége a jövőben, hogy egy megfelelő **O t t h o n t** tud teremteni, melyben megvalósítsa az egységes és erős iparos polgári közvéleményt az általános magyar nemzeti önálló gazdasági törekvése, ipartestületet az ipari közigazgatás és némi anyagi érdekeink jobbá tételére, az iparos tanonccsapatot és a segédek egyletét a jövődöbéli emelkedettebb törekvésű iparos osztály megteremtésére, az iparosok nyugdíjintézményét és özvegy, árvái segélyezését, a munkaképtelenné elagottá és árvává vált iparosok, özvegyek és árvák részére stb. stb.

Mindezekről a jelenben fájdalmas távolságra állunk, de mindezeket a mostani egyesületünknek kell előbb-utóbb megteremtenie. Mostani erőtlenségünk, kicsiny számunk, azonban nem szabad, hogy minket elkedvetlenítsenek. Kitartással — türelemmel, de erős szeretettel kell azok felé törnünk. Napról-napra híveket, tagokat szereznünk magunk mellé! Fel kell nyitnunk azok szemeit, kik részint nem látják, részint látni nem akarják ezen távoli célokat! Meg kell értetnünk, hogy ha ezen távoli célok felé nem törekedünk, hol sebesebb, hol lassabb tempóban, de előbb-utóbb bizonyos lesz a megsemmisülésünk. Bátran a fejére kell olvasnunk annak az érzéketlen s szüleiktől öröklött vagyona által arisztokratikus hajlamu iparos társunknak, hogy ő is, ha nem ő, akkor a gyermeke, esetleg az unokája, de ezek közül valamelyik oda fog jutni, hová az eddig elbukott, elaggott, vagy munkaképtelenné vált kis iparosok jutottak: napszámos osztály, szegények háza, koldulás, a nyomor!

Megsajdul az ember szíve, kimondani e rideg valót, ez elrémítő igazságot! De mit tehetünk róla? Ez elől kitérni nem lehet. Nem, főképp akkor, ha élni és megsemmisülni nem akarunk!

Igen tisztelt közgyűlés! Nekem e helyről nem lehet más teendőm ez alkalommal, mint a gondolat-keltés, a jövő irányának jelzése. S ha ezek keserű érzést szültek, adjon a saját erős és jó elhatározásunk fölemelést ebből! — Ezzel a 14-ik rendes közgyűlésünket megnyitom.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Csillag József titkár tette meg jelentését, melyet jegyzőkönyvbe venni határoztak és fáradozásaiért köszönetet mondott a közgyűlés.

Ezután Fischer Ferenc pénztáros, Smerjai Károly könyvtárnok, a vagyonleltár vizsgáló bizottság tette meg jelentését és Csillag József terjesztette elő a folyó évi költségvetést, melyeket a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett, illetve elfogadott.

A tisztviselői kar és választmány Vajda Ferenc választási elnök, Beteigh Pál és Vladár Ferenc bizottsági tagok vezetésével újra választott. Solyomossy Endre az ismét megnyilatkozott bizalomért köszönetet mondott.

Végül pedig az indítványok során Vajda Ferenc kezdeményezésére az elnöki megnyitót jegyzőkönyvbe iktatják és Keszler János indítványára Fischer Ferenc pénztárnok évi tiszteletdíját 300 koronára emelik.

Ezzel a közgyűlés elnök záró szavai után véget ért.

Egyházi élet.

Meghívó. Az udvarhelymegyei ref. egyházi értekezlet igazgató választmánya Székelyudvarhelyen, a ref. kollegium nagytermében, f. hó 16. napján d. e. 11 órakor gyűlést tart, melyre a választmány tagjai ezennel meghívotnak. Tárty: 1. Folyó ügyek. 2. Bizottságok jelentése. 3. Közgyűlés ideje meghatározása. 4. Lehető indítványok. Székelyudvarhely, 1905 május 10. Az elnökség.

Különfélék.

— **Mailáth püspök** pünköszt harmadik napján érkezik városunkba.

— **† Ráduly Simon** erdélyi egyházmegyei áldozópap, helybeli főgimnáziumi rendes tanár f. hó 11-én, életének 33-ik, papságának 8-ik és tanárkodásának 5-ik évében, a haldoklók szentsegével ellátva, az Urban váratlanul elhunyt Székelyudvarhelyt. A megboldogultat tegnap d. e. 9 órakor a plebánia-templomban megtartott gyász istentisztelet után a város előkelő közönségének nagy száma, a kerületi papság, a társintézetek és az összes hivatalok mély részvéte mellett helyezték örök nyugalomra. A gyászistentiszteletet Jung-Cseke Lajos apát pontificálta, mely után Kovács János pap-tanár könnyekig megható gyászbeszédet mondott. Ezután a temetőbe vonult az óriási menet, ahol a sirnál Szemlére Ferenc tanár vett érzékeny bucsut a kiváló pap- és tanártól. A tartalmas, egyszerűségében oly megkapó beszédet, mely az elhunytat igazán jellemzi, itt közöljük:

Utolsó utadnak végső állomásán nem foglak sokáig tartóztatni felejthetetlen jó kollégánk, jó barátunk: Ráduly Simon; nem is fogok üres dicséretet hű szólamaiból koszorút fonni neked, ki földi életed jó tetteiért, komoly munkásságáért a dicséretet sohasem szeretted. Csak a valóra akarok rámutatni, arra a valóra, amely igaz értéket képez, de a melyet oly nagy művészettel tudtál mindig az emberek előtt rejtegetni. Tanár voltál, tanítottál, mint anyai más, de lelked műveltségének, intelligenciájának ezt az igazán értékes nemesi levelét — mint két évvel ezelőtt elhunyt társunk — Te is a szegénység nélkülözése, örökös küzdelmései között szerzed meg magadnak, és lelkednek nagyratörő erejével, erős akaratoddal, Istenbe vetett tántoríthatatlan bizodal-mával, ember és tanár, egész ember és egész tanár lett belőled oly viszonyok között, melyeknek nehézségei alatt más talán már az első lépésnél összerokadt volna.

Itt, koporsód mellett látom csak igazán, hogy mennyi nagy tanulság rejlik a te küzdelmes rövid életedben. Tanulság, mely mindnyájunknak, de különösen a szülőknek és ifjúságnak hangosan hirdeti, hogy nem a nemesi leszarmazás, nem a nagy vagyon, nem a kényelem puhasága, hanem az Isten félelme és a munka szeretete az a szent örökség, a melyen egyedül nevelődik egész emberre, hasznos polgárrá a legegyszerűbb székely kunyhó gyermeke is. És ha valami nagyon fáj mindnyájunknak: kollégáidnak, barátaidnak, tanuló ifjuságodnak, fáj az, hogy férfikorodnak legszebb idejében kellett a földi életből eltávoznod. Körülöttünk a mindig ujuló tavasznak virágos, madárdalos, gyümölcses és aratással biztató szép élete zsendül; letörött virágos ága vagy te ennek a tavasznak és példája az Isten mindenhatóságának. Mi tehát csak lehajljuk fejünket és könnyező szemmel, bánatos szível, de az Isten akaratában való megnyugvással és az örök élet erős reményével bucsuzunk el tőled, akit szeretünk, tiszteltünk és kit elfeledni soha sem fogunk.

Ráduly Simon, az örök viszontlátásig Isten veled!

— **Vármegyénk közigazgatási bizottsága** havi rendes ülését Dr D a m o k o s Andor alispán elnöke alatt tartotta meg. Az alispáni jelentést Á d á m Albert főjegyző terjesztette elő, amelyből kitűnt, hogy egy évre érvényes utlevelet április hóban 56 darabot adtak ki. Ezután a közbiztonsági állapotról és a legközelebbi közgyűlésen a tisztviselői karban történt változásokról számolt be. Az utóállításokat a kitűzött időben megtartották. B a r a b á s András árvaszéki elnök jelentése szerint április végével 11641 kiskorú volt gyámság és 584 egyén gondnokság alatt. Dr L e n g y e l József főorvos a közegészségügyet a megelőző hónapnál is kedvezőbbnek jelzi. A kórházban 219 beteget ápoltak. E m b e r János kir. tanfelügyelő a múlt hónapban 53 községben 56 iskolát 78 osztálylyal és 76 tanító munkáját figyelte meg. A tanítóképzés színvonalának emelése céljából a közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy jövőre a tanítóképzők jótéte-

ményes növendékeinek sorába csak kitünő és jeles előmenetelű tanulók vétessenek fel. (Örvendtes haladás. Ezt sürgettük mi is annak idején Szerk.) R o e d i g e r p. ü. ig. helyettes jelentése szerint egyenes adóban 46542 K 27 f, hadmenességi díjban 449 K 85 f, fogyasztási és italadóban 6160 K 17 f és dohányjövédékben 1854 K 72 fillérrel kevesebb folyt be, mint a megelőző év hasonló hónapjában. (Szűk világ van s nem mulat a székely. A dohány pedig „gyászol” és kieszi a szenvedélyes cigaretázók tüdőjét. Szedő gyerek.) Die m á r Károly kir. ügyész jelenté, hogy a vármegye területén levő fogházakban összesen 6 vizsgálati és 80 elítelt fogoly volt letartóztatva. D i ó s z e g h y Sámuel főmérnök az összes állami és tvhatósági utakat s azok tartozékait jónak mondja, a meny nyiben közlekedési akadály sehol sem fordult elő. A kereskedelmi miniszter által engedélyezett építkezésekre a versenytárgyalások idejét kitűzték. Z o n d a József tvhatósági m. kir. állatorvos szabadságon lévén, helyette E r n s t Antal székelykeresztúri járási m. kir. állatorvos tette meg jelentését, melyben az állategészségi állapotot kedvezőnek mondja, mert a ragadós száj- és körmőfajás, takonykór, lépfene, veszettség és bivalvástól az egész megye mentes. D a n i e l Lajos közgazdasági előadó — lábujjaira miatt — az ülésen nem jelenhetett meg és jelentése is ülés után érkezett. E szerint a tavaszi vetőmunkálatok nagyrészt befejezést nyertek. Az áprilisi sze szélyes időjárás az ősziéknél nem kedvezett és jó kövér májusra lesz szükség, hogy reménységünkben ne csalódjunk. Az állatok nagy része legelőn van, habár kevés a megélhetésük, de legalább a végszükségtől megóvják. A természetes és mesterséges fűfélék a határon jól indultak, úgy a lucerna és here is, csak ezek számára is jó meleg esőre volna szükség. Közgazdaságunkat érdeklő fontos ügynek jelzi, hogy az Agrár takarékpénztár fiókjárat alapított Székelyudvarhely, Székelykeresztúrt és Parajdon, az udvarhely-megyei takarékpénztár meg Oklándon. Az összes jelentéseket tudomásul vette a bizottság.

— **Törvényhatósági bizotts. tagválasztás** Olaszteleken Márkó György és Nagy József, Székelykeresztúron Nagy S. Ferenc vendéglős, Tor d á t f a l v á n Gombos Sámuel tanár és Patakván Ferenczy János választották meg tvh. bizottsági tagoknak.

— **Fürdő megnyitás.** A kápolna mellett levő szépen berendezett „Sóskert”-i sósfürdő mai napon megnyílt.

— **Munkásság jutalma!** Helybeli iparos segéd T a m á s Károlynak a kereskedelmi miniszter székely iparkamarának ajánlatára 100 korona arany jutalmat küldött, kitartó és szorgalmas munkásságának az elismerése gyanánt. E jutalmat a mai napon d. e. 11 órakor a Polgári Önképző egyesület nagytermében Solymossy Endre kamarai lev. tag fogja nevezettnek átadni a nyilvánosság előtt. Kívánatos, hogy ez alkalomra iparosságunk, főképp a lábbeli készítőik, minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Pellagra.** Az inséges idők legbiztosabb fokmérője: a pellagra, vármegyénkben jelentkezett. Szenterszébet községben Bokor György 56 éves napszámoson konstatálta a járási orvos. A szegény embert a segesvári közpórházban ápolják.

— **A helybeli kir. főreáliskola** VIII-ik osztályában a tegnapi megtartott osztályvizsgára 12-en állottak elő, kik mindannyian sikeresen vizsgáltak.

— **A helybeli Tisztviselői Kör** saját helyiségében ma (vasárnap) d. u. 5 órakor közgyűlést tart, mely alkalommal a hírlapok eladásra kerülnek.

Halálozás. Nagy Márton helybeli eszmadia-mester polgártársunk életének 69-ik, boldog házasságának 46-ik évében folyó hó 11-én elhalt városunkban. Temetése tegnapi d. u. nagy részvét mellett, az ev. ref. szertartás szerint történt meg. Halálát számos családtag és rokon gyászolja. Nyugodjék csendesen!

— **Az új postaépület és közlekedésünk** Vármegyénk közigazgatási bizottsága még múlt év október havában felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melyre a válasz most érkezett le. A miniszter arról értesíti a bizottságot, hogy a székelyudvarhelyi posta-távírdahivatal helyiségeinek bérlete csak 1907. évi évi április 30-ra mondható fel, de a kolozsvári posta-távírdahivatal igazgatóság már megkezdte a tárgyalást meg-

felelőbb helyiség biztosítása iránt. Azt a kérelmet, hogy Székelyudvarhely—Segesvár között második kalauzposta rendeztesse be, a miniszter nem teljesítheti, mert ily költséges berendezést a vasútvonal mentén fekvő postahelyek forgalma ezidő szerint még nem igényel s a helyi érdekű vasút is indokolatlanul, jelentékeny több kiadással terheltetné. Azt azonban a miniszter elrendelte, hogy a Székelyudvarhelyről reggel 7 óra 5 perccor induló és Segesvárra d. e. 9 óra 38 perccor érkező 7611. sz. vonatot kísérő vasuti kalauz a már eddig is szállított levélpostán kívül közönséges csomagokat is közvetítsen. A segesvár—székelyudvarhelyi 7614. sz. vonatban hasonló berendezés létesítése a székely forgalom miatt nem indokolt; ebben a vonatban tehát továbbra is csak levélzáratok fognak továbbíthatni.

— **Az Orient-cirkusz** 35 személylyel, saját zenekarral és 15 jól idomított lóval a barompiac-teren fedett és csinosan berendezett lovardájában tegnap este volt a megnyitó előadás.

— **Emléket az agyagfalvi réten.** Az agyagfalvi réten felállítandó székely emlék-alap javára, a muzsnai iskolás gyermekek által gyűjtött 5 koronát Betegh Pál urtól átvettem. Ezen összeget a már korábban begyűlt 5772 K 32 fillérhez hozzáadva, az alap összege tesz 5777 K 32 fillért. Ezen szép hazafias példa adását fogadják az igazán nemes szívű kisdédek ezúton is a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1905. május 12. Ferentzi János, végrehajtó-bizottsági pénztárnok.

— **Amerikában** nagy gondot fordítanak arra, hogy az odaérkező utasok egészségügyi szempontból is kifogástalanok legyenek. Viszont egy új miniszteri rendelet értelmében már nálunk is szorgos vizsgálat alá kerülnek a külföldről hazautazó egyének s hogy nem ok nélkül, ezt bizonyítja a Bán Mózes magyarországi, Simó Mózes és Hadnagy Dénes alsóboldogfalvi lakosokon megejtett orvosi vizsgálat, mely szerint mindnyájan trachomások voltak. A ragályos szembajt szakértő orvos gyógyítja.

— **A derzsi halottkém** átvitorlázott Amerikába ahol halottak helyett dollárokat vizsgálhat. A „hivatala” azonban nem maradt üresen, mert Péter József ottani asztalost a járási orvos beoktatta s most ő teljesíti senki által nem kívánt kötelességét.

— **Városi közgyűlés.** Székelyudvarhely város képviselőtestületét folyó évi május hó 15-én d. u. 3 órakor a város tanácskozási termében megtartandó rendkívüli közgyűlésre hívta össze Gotthárd János polgármester és Gálffy Endre főjegyző. A közgyűlés egyetlen tárgyát a városi adótsízt lemondása és azzal kapcsolatosan a polgármesternek 1840—905. számú előterjesztése képezi.

— **Hülyék és siketnémák** fölösszámmal vannak vármegyénk homoródi járásában; a legutóbbi kimutatás szerint 23 hülye és 33 siketnéma volt.

— **Szeplő, pattanás, foltok** az arcot elcsufítják, azonkívül a nap és szél is nagyon befolyásolja az arcot — ezért használják hölgyek, sőt urak is a hirneves Földes-féle Margit-Crém. E törvényesen védett arckenőcs sem higyant, sem ólmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, pattanást és az arc mindennemű tisztatlanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat kisimítja és az arcnak finom, fiatal, rózsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerárban. 3—5

— **Firenze és Velence.** A mi fáradt és tulfinomult idegeinknek egy álma van tavasszal: Firenze, a virágok városa és Velence, a tenger királynője. A villamos csengők és az örökös kocsirobogás zajából oda vágyunk, a csendbe, a hol a piazzák tele vannak nyíló virággal a virágok vásárja idején és a hol a lagunákon nem verport és lármát a gondola, mikor a barna gondolierik kurjongatásai közt jobbra-balra hajolva siklik tova a márványfalak árnyékában. Még korban is visszatérünk a mi ideges lármás világunkból a romantikus, költői századokba a mikor a Mediciek, Sforzák és a dogek uralkodtak. Oh, a velencei doge-palota, a mikor oszlopos falára rátűz a nap! Az oszlopfek figurái és a tetőpárkány márványcsipkéje szikrázik az arany sugárban. Ez a város, úgy a hogy itt maradt előttünk, a város széléhez biggyesztett vasútjával, vizereivel, végtelen tengerével, megmaradt úgy a mint a középkorban volt s a San-Marco orom-falán a fehér márvány-angyalok minden este az égbeszállanak ma is. Az olasz városok önkényuralmát,

Velence, Firenze, Milano köztársasági, monarchikus és kalonai tirannusát ismerteti meg Dr Csudai Jenő a Nagy Képes Világtörténet VI. kötetének most megjelent 218—219. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Budapest, VIII, Üllői-ut 18. sz.) és a „Székely Udvarhely” könyvkiadóhivatalának könyvkereskedése útján, havi részletfizetésre is

— **Előpataki gyógyfürdő** kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutos bántalmainál, máj és lép bajoknál, köszvény és csuszál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségnél. A nagyhirű előpataki gyógyvízek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltehető kisegítő gyógyszerközökkel (meleg és hideg fürdők, vizgyógyintézet, kezelés, massage, svédorna, diétikus, étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. — Fürdő időny: május 15-től szeptember 15-ig. — Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsik közlekedés van. — Lakás, ellátás olcsó és választékos. — Az elő és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy és zenediáknak fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdus, égvényes vasas savanyú vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és mind üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. — Prospektust kívántra ingyen küld az igazgatóság.

— **Hogy lehet nagy hasznot elérni a baromfitenyésztésből?** Csak úgy és akkor, ha olvassuk és megismerjük azokat a nagyfontosságú és nélkülözhetetlen eljárásokat, melyek a sikert biztosítják. E szempontból a gazdák, baromfikedvelők és tenyésztők figyelmebe ajánljuk a „Baromfitenyésztés” című képes heti szaklapot, a melyet Hreblayné Dedinszky Adél szerkeszt. E szakfolyóirat felöleli a gazdasági- és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb és házinyul tenyésztési és értékesítési kérdéseket. A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagyszámú cikkeiket mindig a legjelesebb tenyésztők írják. A lap hetenként 12—16 oldal terjedelemmel és igen szép illusztrációval jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve. Előfizetési ára egész évre 8 korona, 1/2 évre 4 korona. Aki 3 egész évi előfizetést szerez s annak egész évi előfizetési díját a 8 K egyszerre beküldi, az egy éven át ingyen kapja tiszteletpéldányként a lapot. Mutatványszámot ingyen és bérmentve szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VIII., Nap-utca 19. sz. Ugyanott megrendelhető a „Tyuktenyésztés” című II-ik kiadást ért baromfitenyésztési szakmunka, amelyet Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő irt s amely 200 oldalon, 90 képben ismerteti a tyuktenyésztési tudnivalókat és fajtaikat. Ára 3 korona 20 fillér. Ugy e szaklap, mint e munka egyetlenegy törekvő tenyésztő kezéből sem hiányozhat.

Tan- és nevelésügy.

Másolat: A m. kir. vallás- és közokt. Minisztériumtól. 37133. szám. Minthogy a f. iskola év szüniidejében a állami tanítóképző intézeti gyakorló iskolai tanítók és tanítónők a részükre rendezendő tanfolyamon a fővárosban fognak időzni, ezen körülményből folyólag az idén nem rendeztetek a vidéki állami képzőintézeteknél elemi népiskolai tanítói és tanítónői továbbképző tanfolyamokat. — Ilyen tanfolyamok ezen évben csakis a székes fővárosban fognak megtartatni, még pedig tanítók számára a Paedagogiumban kettő, tanítónők részére a II. ker. áll. tanítóképző intézetben egy. — A tanfolyamok háromhétre terjednek és június hó 26-án fognak megnyitvatni. Mindegyik tanfolyamra hatvan hallgató vétetik fel; kik közül negyven-negyven ingyen ellátás (lakás és élelmezés) kedvezményében és 30 (harminc) K pénzsegélyben részesül; a többi pedig ingyen lakás mellett a tanfolyam egész idejére 25 K díjért nyerhet élelmezést. Felvételt pályázhatik minden alkalmazásban levő okleveles tanító és tanítónő, bármilyen jellegű iskolánál működik is. Bélyegtelen kérvények az illető kir. tanfelügyelői hivatal útján nyújtandók be, a mely tankerületben a folyamodó működik. Pályázati határidő május hó 25. A kérvények a kir. tanfelügyelőség részéről legkésőbbben június hó elsejéig megfelelő táblázatos kimutatás és véleményes jelentés kapcsán ide terjesztendők. Budapest, 1905. május hó 4-én. Berzeviczy s. k. Valamennyi kir. tanfelügyelőségnek. A másolat hitelűl: Thott Károly, kir. tanf. berendelt áll. isk. igazgató.

Közgazdaság.

A cukorrépa és a mütrágya. Alig van növény, mely a mütrágyaféléket oly nagyszerűen meghálálja, mint a cukorrépa. Trágyázásánál leginkább a szuperfoszfát és a chilisalétrom jöhet szóba s csak ritkábban a kainit. Holdanként 1—2 mm szuperfoszfát alkalmazandó inkább őszszel, mint tavasszal. Ha őszszel szórjuk ki a szuperfoszfátot, a talaj befagyása előtt tegyük azt, különben a szél igen sokat elhord belőle. Ha tavaszra marad e kiszórás, lehetőleg kora tavasszal végezzük azt. A salétromot két-három ízben szórjuk rá, a mely célból mindig száraz homokkal keverjük azt. Kainitot csak az esetben alkalmazunk, ha jövedelmezőségéről előzetesen kicsinyben végzett kísérletekkel meggyőződünk. Ha a kísérletek kedvező eredménnyel végződtek, akkor is inkább 40%-os kálitrágyasót alkalmazunk és pedig 75 kgt holdanként, mert ebből kevesebb kell s így a szállítási költség is kevesebb, másrészt a talajt sem teszi oly cserepessé.

Védekezési mód a cukorrépa állati betegségei ellen. Érdekes kísérleteket végzett D. R. E. z francia cukorgyári igazgató a répa állati betegségeinek kipusztítására nyers ammoniakkal. Ismeretes, hogy a nyers ammoniak — a gázgyártás nyersterméke — ciansavas vegyületeket tartalmaz, s ezért állati és növényi szervezetre egyaránt mérgező hatása. A ciansavas vegyületek azonban a talajban megbomlanak és bizonyos idő multával teljesen eltűnnek s a nyers ammoniak nitrogénje visszamarad. D. R. E. z azt tapasztalta, hogy ha őszszel a répatárlóra nyers ammoniakot szórt, a következő tavasszal vetett répa gyönyörűen fejlődött. Valószínű, hogy az ammoniak nemcsak a répánál, hanem egyéb növényeknél is ily irányú hatást fejt ki s ezért mindenesetre érdemes e kísérleteket folytatni.

Az őszi vetések tavaszi felsegélyezése. Az idei száraz és hideg tél ugyancsak megsanyargatta az őszi vetéseket s bizony nagyon sok helyen fennforog a szükség, hogy elgyengült vetéseinket valamiként felsegélyezzük. Erre egyedül a chilisalétrom alkalmas, a melyből jó nagy mennyiségű homokkal keverve 20—25 kgt szórjunk ki magyar holdanként, mire vetéseink haragos zöld színt kapnak s gyors fejlődésnek indulva, a mulasztotakat igen könnyen pótolhatják.

A zsizsik irtása. A védekezésnél első és legfontosabb teendő a magtárnak ocsutol, szeméttől való tisztántartása, mert ezek a zsizsik melegágyait képezik, hol háborítatlanul szaporodhatnak. A gabonának gyakori átlapátolása, kiostálása mind olyan teendők, melyeket elmulasztanunk nem szabad, ha alaposan ki akarjuk a zsizsiket magtárainkból irtani. Ezenfelül évente legalább egyszer-kétszer vessük alá a magtárt teljesen és gyökeres tisztogatásnak, tisztogassuk ki az összes repedéseket — mert különösen télen itt szokott a zsizsik tartózkodni — s ez után tömössük ki ezen hézagokat és repedéseket gipszpeppel. Ezen eljárásnak feltétlenül meg lesz a maga eredménye, mert tovább zavartalanul nem fejlődhetik. Igen alkalmas szer az ellene való védekezésre a szénkének alkalmazása is, de ennek csak úgy lesz meg a kellő hatása, ha a magtár minden nyílását elzárva, legalább 1—2 napig van kitéve az a

szénkének hatásának. Nagyszámu zsizsiket pusztíthatunk el úgy is, ha a magtárban rongyokat, bundadarabokat aggatunk fel, annak melegebb helyeire, tehát déli oldalára, a zsizsik ezek közé bujva könnyen eltávolítható a magtárból. Ajánlják továbbá az összes magtári berendezéseknek erős rézgálicz-oldattal való bekenését is. Mindezeknél azonban sokkal ajánlatosabb az, hogy ahol nincsen, bejutása ellen védekeznünk különösen idegen gabonamagtárokból származó gabonaneműek szorgos átvizsgálása által azokat magtárunkban addig el ne helyezzük, míg zsizsikmentességükről meg nem győződünk.

A rühes baromfiak gyógykezelése. A betegség kezelésekor elsősorban hamuval kevert homokról kell gondoskodnunk, hogy a tyukok naponta többször megfürdhessenek. Ezenkívül célszerű az állatok testét, tollazatát kénvirággal, vagy perzsa rovarporral behinteni. Minthogy az említett paraziták nappal az ólak, tojófészkek stb repedéseiben tartózkodnak, ezeket kell tehát szigoruan fertőtleníteni és tisztántartani. Az ólak, tojófészkek és egyéb mosható tárgyak forró hamulugallal lemosva 2—3%-os creolin, vagy 5—6%-os rézgálicz-oldattal többször bemeszelendők. A fészkek aljára és a padozatra hetenként mézporral vagy hamuval kevert homok hintendő.

**BÁMULATOS
OLCSÓSÁGU
KÉPES LEVELEZŐLAPOK**

melyek az ezredéves kiállítás főbb nevezetességeit, hazánk nagyobb városait, vidékeit és a történelemből vett eseményeket ábrázolják, előnyös és nagy vételnél fogva bámulatos olcsón

2 darab egy krajcár

Udvarhelymegyében csakis

Betegh Pál és Társai papírkereskedésben Székelyudvarhelyen kapható, ahol óriási választék áll különféle művészi táj- és helyi képes lapokból a n. é. közönség rendelkezésére.

Hetenként újdonások képes levelezőlapokban!

Meghívó

a „Héjjaszalva—székelyudvarhelyi helyi érdekű vasút (székelyvasút) részvénytársaság”nak 1905. évi május hó 22-én (hétfő) délelőtt 12 órakor Budapesten, V, Fürdő utca 3 sz a. (I. em.) tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1904. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatartozásáról
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvány tárgyában.
4. Határozat alaptörvényének felemelése iránt; felhatalmazása az igazgatóságnak, az ebből kifolyólag szükséges összes lépések megtételére és ezek között az alapszabályok megfelelő módosítására.

5. Határozat a m kir. államvasutakkal az üzemköltségek százalékos megosztására nézve létrejött megállapodások ügyében.

6. Az igazgatóság megválasztása 3 évre.

7. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi javadalmazásának megállapítása egy évre. Budapest, 1905. május hó 2-án.

Az igazgatóság

Kivonat az alapszabályokból:

Minden letett részvény 3 szavazatra jogosít, de 100 százaléknál több nem gyakorolható. — Aki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit, a le nem járt szelvényekkel együtt Budapesten: a „Magyar Általános Hitelbank”-nál (V. Nádor-utca 12. sz.), vagy Mm. Frankfurtban: a „Dresdner Bank”-nál legkésőbb 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni. Az államkincstár ezen kötelezettség alól fel van mentve.

Egy kék színű térfi felöltő

elveszett az oláhfalvi uton, a becsületes megtaláló, ha átadja e lap kiadóhivatalába, jutalomban részesül.

Burszán Sándorné

vasaló- és ruhatisztító-intézete

Székelyudvarhely, Bem-utca 17. szám alatt

a legpontosabban és olcsó árak mellett teljesít minden e 135 szakmába tartozó munkát. 4—6

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget, hogy Székelyudvarhelyen, Kossuth-utca 65. szám alatt

KELEMEN GYÖRGY

építőmester, cément-technikus, építési vállalkozó és tervező

irodát nyitottam. Tervrajzokat készítek félárban 50 százalék engedménnyel a leggyorsabb építéssel a legzavartalanabb kivitelig.

Vidéken egyházaknak templom és torony, paplak, iskola, község-ház-terv költségvetéseit az irt 50 százalék engedménnyel alól is elkészítem, azoknak lezárolását, felülvizsgálását, vezetését nagyon mérsékelt díjért vállalom el. Múcement és betonmunkákat, egyszerű fehér és színes granitterazót, valamint különleges márványterazót, hazai fehér márványból, beton csatornát, vasbeton szerkezetű hidakat, melyek olcsóbbak mint a faszervezetű hidak, különösen közlekedési utakra ajánlható, szóval minden a mucement iparba vágó munkát készítek jótállással, feltűnő olcsón.

Építőmesteri irodámat összekötöttem ház, telekvétel és eladási közvetítéssel. Különösen ajánlom a n. é. eladó és vevő közönség figyelmébe ezt, mivel szakértői képességgem folytán egy a vevő mint az eladó becsületes utasításban részesül. Kiadó lakásoknál hirdetésem megkönnyíti egy a kereső, mint a kiadó utánjárását. Fentiekre vonatkozó hirdetésem, egy jelen hirdetés ezen célra felhasznált állandó rovatában, mint lakásom előtt, Kossuth-utca 65. sz. alatt kitett táblán a n. é. közönség szolgálatára áll.

Minden fentemlített ügyben a díjazás a lehető legmérsékeltébb, levélbeli megkeresésre, ha válaszbeli mellékeltek, azonnal válaszolok. Értekezhetni mindennap déli 12 órától 1-ig, este 7 órától 9-ig.

APRÓ HIRDETÉSEK

Eladó szabadkézből Kossuth-utca 85. sz. a. 830 négyzetgölgöl telek a rajta levő épületekkel. Utcai vonal 36 méter 90 cm. Hátsó udvarral, gyümölcsös kerttel, határa a Küküllő folyó. Felvilágosítás irodámban.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

Versenyt kizáró olcsó árban elfogad és szakszerű, izléses kivitelben készít el mindennemű

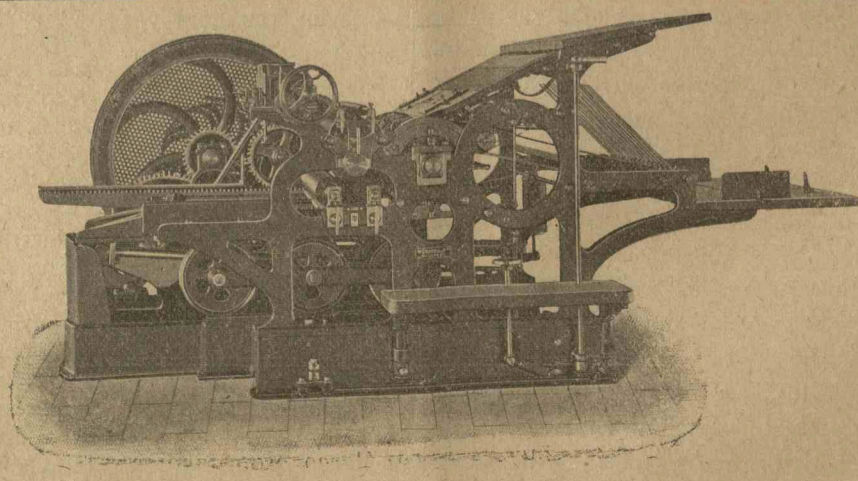
nyomtatványt és könyvkötői munkát

Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabás! Egyházi, iskolai, szolgabírói, községi, körjegyzői, ügyvédi, végrehajtói nyomtatványok áruháza

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatvány-raktára.

BETEGH PÁL ÉS TÁRSAI

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Folyóiratok, hirlapok, irodalmi művek eredeti áron, költség nélkül megrendelhetők

Zeneművek papír-, író- és rajzszerkek

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberendezések mérsékelt árak mellett. Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZÉKELY-UDVARHELY

c. legelterjedtebb független lap szerkesztősége és kiadóhivatala.

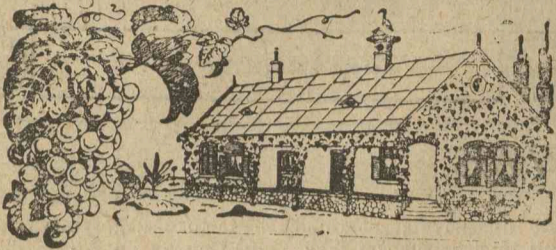
Gyertyánffy J. fiai vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban.

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZÉKELYUDVARHELYEN
KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom, arckép és díszmunkák, valamint címtáblák festésére. Fölvállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szószékeket stb. kiújító, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos árban. Továbbá műkedvelő ifjaknak, kik a festészetben bevezető utmutatást óhajtanak nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legreményesebb dísz, a nélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el kellő eredményt eddig. Hol lúgnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuikat az egész szőlőérés idején a legkiválóbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatos katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajai szőlőoltványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított árakon. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

ERMELLÉKI ELSŐ SZŐLŐOLTVÁNYTELEP
Nagy-Kágya, Bihar megye.

Ernst György CUKRÁSZDÁJA ÉS KÁVÉHÁZA

Székelyudvarhelyen, Batthyány-tér 5. szám alatt.

Mindennap kitűnő fagyaltok, friss torták, izletes cukrász sütemények, jeges és tejes kávé kapható.

Árlejtségi hirdetés.

A zombori ág. hitv. evang. egyház tornyot szándékozik építtetni. A tervezet és költségelírányzat a zombori lelkesítő irodában tekinthető meg. — Az építkezés Zomboron árlejtségi útján május hó 20-án fog kiadtni. Kikiáltási ár 7100 korona, melynek 5 százaléka teendő le bántépénzül.

A presbyterium.

Megbízható
legjobb minőségű
neves valódi szepességi
lenvászon és
damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható. Késmárki gyártmány csak az, mely ezen védjegyvel van ellátva.

Hazai ipar! 7-10

HOGYAN tudja meg a világ, hogy eladó jó áru van, ha nem tudatod vele.
Vanderbilt.

A „Székely-Udvarhely”
hirdetési olcsók s eredményesek.

Gyarmathy István épület és butor asztalos

Székelyudvarhely, Kossuth-utca 40. sz. alatt elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó munkákat. — Mindenféle alkalmakra készít csinos

ajándék- és emléktárgyakat a legújabb rajzok és minták szerint, jótállás mellett. — Jelszava: **szolid munka, jutányos ár és pontosság!**

Iszákosság nincs többé!

Kiváncsra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPORBól. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szobeszedő a tartózkodásról, mert csodálatos ellenálló képessé teszi az iszákosság ellen.

A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba-adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Készenlünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba-adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Készenlünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 186. SZ.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek. (Levelek 25 fill., lev. lapok 10 fillérről bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 186.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

KÉRJEN

csak
Seller és Kary-féle

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxealf, oscarra, chevreaux és lakcipőhöz. Bécs, XI/II.

Templomépítés.

A magyarosi ev. ref. egyházközség templom- és toronyépítésre szóló árlejtségi folyó si május 28-án (vasárnap) dé. u. 2 órakor kezdődőleg tartja meg Előirányzat: 7252 K 44 f. Bántépénz 10 százalék. Költségvetés, tervrajz és feltételek az egyházközség előjáróságánál megtekinthetők.
146. 1-3

Ev. ref. presbyterium

Schicht-szappan

„szarvas”

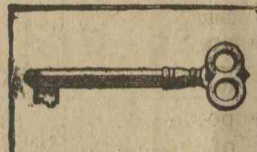
vagy

„kulcs”

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz”

Székelyudvarhelyen

ÚJ VASKERESKEDÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy e napokban Székelykeresztúron, a Kossuth-terén fiókküzletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható styriai acélvassal és kőrisfagerendelyel ellátott miskolci váltókéinket jótállás mellett; mindenféle ekereszeket, legjobb fajú acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 águ acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szerzőket, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vasárakat legelőnyösebb árban és figyelmes kiszolgálás mellett

Végül felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét az első rangú gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárukra, melyek felelősség mellett igen előnyös árban, esetleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlva magunkat s jóindulatú szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely
fiókküzlet Székelykeresztúron.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Úti bőröndök a legnagyobb választékban.

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát férfi és női ruhaszövetekben a legolcsóbtól a legfinomabbig, mindennemű ruházati cikkekben. Kész férfi és iskolás gyermekruhákban.

Férfi és női diszkalapok, cipők és nagy választék fehérneműekben, kitűnő hazai gyártmányú vásznakban, asztalneműekben és butortakarókban, futószőnyegekben, nagy szőnyegekben.

Összes ruhadiszek, nap- és esőernyőkben nagy választék.

Szabó- és kárpitos kellékekben, bluzok és alsószoknyákban állandó nagy raktár.

Legolcsóbb árak!

Szappanok, illatszerek, fog- és ruhaképek